

Eesti lavamuusika Estonia laval

Sirp 1
19. IV '02

Kuidas peegeldub reaalsus looja loomingus? On tegelikkus kunstiteoses muutunud kaunimaks, inetumaks või on looja püüdnud enast sellest hoopis lahti rebida? Kuidas peegeldub reaalsus Eesti kõige värskemal lavamuusikas, võib peagi näha ja kuulda rahvusooperis, kus 26. ja 27. IV toimub eesti lavamuusikaõhtu üldpealkirjaga "Pegeldused",

Mõtte sündi selgitab Neeme Kuningas: "Mõnel põhjusel on viimastel aastakümnetel rambivalgusesse jõudnud lubamatult vähe eesti heliloojate algupäraseid lavateoseid. Samas on nende loomepotentsiaal ja professionaalsus väljaspool kahtlust. Rahvusooper, innustatuna lähenevast juubelist, tegi heliloojate liidule ja Eesti Muusika Infokeskusele ettepaneku korraldada lühivormide õhtu, kus teemavalik, autorite ring ja žanrielistused oleksid vabad. Sellele reageeriti entusiastlikult: Tulevi, Tambergi ja Eespere teosed jõuavaki vaatajani."

René Eespere lühiooper "Gurmaanid" on veidi kummaline lugu inimestest, kelle suurim soov on kunsti jõu omistamine. Kas see toimub unenäos, tõsielus, nägemuses, muinasjutus või hoopis kusagil mujal, jääb iga vaataja otsustada. Oma esimest ooperit kirjutades pidas helilooja silmas rahvusooperi solistide Rauno Elbi, Jassi Zahharovi, Priit Volmeri, Riina Airene ja Mart Madiste hääleomadusi.

"Gurmaanid" lavastab Ervin Õunapuu, dirigeerib Paul Mägi. Eino Tambergi "Peglimängud" on kaheosaline etendus, mis koosneb lühiooperist "Inimeseks tahaks saada" ja lühiballetist "Elutants". Ooperi libreto kirjutas helilooja Juhan Viidingu ja Tõnis Rätsepa teatrinovelli "Olevused" aineil. Lavastaja Neeme Kuninga sõnul ühendab teoseid mõte inimene olemise ja elamise eesmärgist, autorite käsitluses on selleks loomingulisus, võime fantaaseerida ja luua, võime oma vaimumaailmas üle olla argielu väiklastest sekeldustest ja inimrobotiks muutumise ohust. "Peglimänge" dirigeerib Aivo Välja, "olevusi" kehastavad Teele Jõks, Margit Saulep, Janne Ševtšenko, Ivo Kuusk ja Mart Laur; "Elutantsus" tantsivad Kaie Kõrb, Lemme Järvi, Tatjana Järvi ja Sergei Bassalajev. Toivo Tulevi lühiballeti "Cruz" (hisp. k. "Rist") aluseks on XVI sajandi hispaania luuletaja ning müstiku Püha Juan de la Cruze poem ning seda kommenteeriv traktaat "Armastuse elav leek". Need read leegitsevast armastusest pole balletis küll kuulda, ent laval on muusika ja tantsu väljendatud armastuse müsteerium. "Cruzi" koreograaf ja kujundaja on Vladimir Arhangelski, dirigeerib Erki Pehk, tantsivad Marina Tširkova ja meesballetirühm.

KARIN KOPRA